

Sygn. akt III CSK 277/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko T. sp. z o.o. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 14 grudnia 2017 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący M. S. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z tego, że Sąd Okręgowy pominął analizę podstawy faktycznej żądania powoda w kontekście art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 419, dalej - „u.z.n.k.”).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany

charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała na stwierdzenie, by była ona - w przedstawionym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Skarżący prawidłowo zauważył, że w razie zbiegu podstaw prawnych żądania sąd nie jest związany podstawą prawną wskazaną przez powoda, lecz powinien zbadać żądanie z punktu widzenia wszystkich zbiegających się kwalifikacji prawnych (*da mihi factum dabo tibi ius*). Powinność ta spoczywa jednak na sądzie tylko w granicach ustalonej podstawy faktycznej. Co więcej, argumentacja prawna może być nośnikiem twierdzeń o faktach, toteż pośrednio może ona rzutować na kierunek rozstrzygnięcia sprawy w ramach alternatywnych kwalifikacji prawnych.

W toku sprawy, rozpoznawanej dwukrotnie przez Sąd pierwszej i drugiej instancji, powód odwoływał się do przepisów regulujących instytucję wyzysku (art. 388 k.c.), ogólną klauzulę deliktową (art. 415 k.c.) oraz odpowiedzialność kontraktową (art. 471 k.c.). W tym też kierunku prezentował dowody, fakty oraz argumentację prawną i w tych aspektach sprawa została rozważona przez Sądy *meriti*. Zaniechanie oceny prawnej żądania ponadto w kontekście art. 3 ust. 1 u.z.n.k., niepowołanego przez powoda mimo fachowej reprezentacji, nie może w tym stanie rzeczy przesądzać o oczywistej i ewidentnej wadliwości zaskarżonego wyroku, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jest tak tym bardziej jeżeli zważyć, że Sądy *meriti* wprawdzie nie odwołały się wprost do art. 3 ust. 1 u.z.n.k., niemniej jednak - w ramach badania zasadności powództwa z punktu widzenia art. 415 k.c. - zanegowały możliwość uznania całokształtu zachowania pozwanej przy zawieraniu umów z powodem za bezprawne, w tym sprzeczne z dobrymi obyczajami lub zasadami współżycia społecznego. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skupionym na zarzucie pominięcia oceny prawnej w kontekście

art. 3 ust. 1 u.z.n.k., nie powołano argumentów, które mogłyby podważać to stanowisko.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym podlegał oddaleniu, ponieważ nie zawarto w nim oświadczenia, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 18; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 133/11, niepubl.).